

A 2011. évi kiemelt feladatok

I. Bevezetés

Ez az európai adatvédelmi biztos – mint az uniós jogalkotási javaslatokkal és a kapcsolódó dokumentumokkal foglalkozó tanácsadó – kiemelt feladatainak ötödik nyilvános listája. A kiemelt feladatok az európai adatvédelmi biztos éves munkaciklusának részét képezik. Az európai adatvédelmi biztos évente egyszer az éves jelentésben visszamenőleges beszámolót készít a tevékenységeiről. Emellett az európai adatvédelmi biztos a következő évre vonatkozóan közzéteszi konzultációs szándékainak listáját.

E lista háttere „Az európai adatvédelmi biztos mint a közösségi intézmények tanácsadója a jogalkotási javaslatok és a kapcsolódó dokumentumok tekintetében” című, 2005. március 18-i politikai dokumentumban¹ található. E dokumentumban az európai adatvédelmi biztos lefektette a jogalkotási javaslatokat érintő konzultációk területén érvényes politikáját, amely a 45/2001/EK rendelet 28. cikkének (2) bekezdése és 41. cikke alapján az egyik legfontosabb feladata. Az európai adatvédelmi biztos munkamódszerét a politikai dokumentum 5. fejezete ismerteti. E munkamódszer lényeges része a kiválasztás és a tervezés (beleértve e kiválasztás és tervezés rendszeres felülvizsgálatát is), amely ahhoz szükséges, hogy tanácsadói tevékenysége hatékony legyen.

A szokásokhoz híven az ez évi kiemelt feladatok fő forrása a Bizottság 2011. évi jogalkotási és munkaprogramja, a Bizottság a stockholmi programot végrehajtó cselekvési terve, a bizottság európai digitális menetrendje, valamint az egyéb kapcsolódó bizottsági tervezési dokumentumok. A kiemelt feladatok listáját az európai adatvédelmi biztos alkalmazottai állították össze. Az összeállítás folyamata során a Bizottságon belüli érdekelt felek lehetőséget kaptak arra, hogy hozzájáruljanak e munkához. Ezt a hozzájárulást igen nagyra értékelték.

A kiemelt feladatok listája két dokumentumból áll:

- E bevezető részből, amely a háttér rövid elemzését, valamint az európai adatvédelmi biztos 2011-re vonatkozó prioritásait tartalmazza.
- Egy vonatkozó bizottsági javaslatokat és egyéb dokumentumokat tartalmazó mellékletből, amelyeket nemrégiben fogadtak el vagy a tervezési szakaszban vannak, és amelyek megkövetelik az európai adatvédelmi biztos figyelmét.

A mellékletet első alkalommal 2006 decemberében adták ki, és azóta általában évente háromszor frissítik².

Ha az európai adatvédelmi biztos véleményt (vagy más nyilvános választ) ad egy dokumentummal kapcsolatban, a dokumentumot rendszerint törlik a mellékletből. Ki kell

¹ Megtalálható az európai adatvédelmi biztos weboldalán a „The EDPS” >> „Publications” >> „Papers” menüpont alatt.

² Decembert kivéve, a frissítésre elvileg májusban és szeptemberben kerül sor

azonban emelni, hogy az európai adatvédelmi biztos jogalkotási folyamatban történő részvétele nem fejeződik be azzal, hogy a véleményét közzéteszik. Kivételes esetekben a téma újra megjelenhet a mellékletben, ekkor az európai adatvédelmi biztos kiad egy második véleményt. Az európai adatvédelmi biztos véleményei a weboldalán³ is megtalálhatók.

II. A háttér rövid elemzése

A Bizottság 2010-es munkaprogramjának márciusi, illetve stockholmi programot végrehajtó cselekvési terv áprilisi közzététele miatt a tavalyi kiemelt feladatok nyilvános listája a szokásosnál később, december helyett júniusban került közzétételre. Ezért hat hónap telt el a júniusi közzététel óta. A 2010-es kiemelt feladatok nyilvános listájába foglalt kezdeményezések közül számos került átvitelre, illetve az EU jogalkotói által további megvalósításra.

Ebből kifolyólag a 2010-es kiemelt feladatok nyilvános listájában azonosított trendek és prioritások jórészt ma is érvényesnek tekinthetők. Az elmúlt hat hónap alatt azonban néhány fontos előrelépés történt nagyrészt a Bizottság által elfogadott közlemények folyamányaként. A Bizottság elfogadott egy közleményt a személyes adatok Európai Unión belüli védelmének átfogó megközelítéséről⁴, egy közleményt az európai digitális menetrendről⁵, valamint számos közleményt fogadott el stockholmi program információcseréről⁶ szóló fejezetei végrehajtásának megkezdéseként. Egy másik fontos előrelépés az, hogy fontos lépéseket tettek a harmadik országokkal kötendő adatvédelmi egyezményekkel kapcsolatos tárgyalások terén, különösen Egyesült Államokkal kapcsolatban valósult ez meg az EU–USA általános adatvédelmi megállapodással kapcsolatban, néhány más harmadik országgal pedig a PNR-adatokra vonatkozóan.

A Lisszaboni Szerződés 2009. December elsejei hatályba lépése után a korábbi pillér struktúra megszűnt, alapvető változásokat hozva ezzel a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés területén. A Lisszabon utáni új jogi keret az európai adatvédelmi biztos tevékenységeire is hatással van. Jogalkotási tanácsadói szerepében megerősítést nyert az a jelenlegi gyakorlat, amely szerint az európai adatvédelmi biztos tanácsokat ad a jogalkotónak az adatvédelmi szempontból jelentős jogalkotási tevékenységekhez az EU valamennyi politikai területén.

a. Az adatvédelem új jogi kerete felé

A Lisszaboni Szerződés kiemeli és megerősíti az adatvédelemhez való jogot. Az adatok védelméhez való jogot az EU Alapjogi Chartájának – amely ma már a Szerződésekkel azonos jogi értéket képvisel – 8. cikke írja elő. Ezt a jogot továbbá az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSz.) 16. cikke is előírja, amely jelenleg az adatvédelmi jogszabályok elfogadásának egyetlen jogalapja. Ez az új jogalap jelentős lendületet adott az EU adatvédelmi szabályainak felülvizsgálatáról szóló vitának. 2010. November 4-én a Bizottság kiadott egy közleményt a személyes adatok Európai Unión

³ A „Consultation” >> „Opinions” menüpont alatt.

⁴ COM (2010) 609 végleges.

⁵ COM (2010) 245 végleges.

⁶ P.I az EU terrorizmusellenes politikájáról COM (2010) 386 végleges , a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben folytatott információkezelés áttekintéséről szóló közlemény COM (2010) 385 végleges , illetve az EU belső biztonsági stratégiájának megvalósításáról szóló közlemény COM (2010) 673 végleges.

belüli védelmének átfogó megközelítéséről. A Bizottság számos kulcsproblémát és célkitűzést azonosított a jövőbeli felülvizsgálathoz, beleértve a magánszemélyek jogainak megerősítését célzó változtatásokat, az adatvédelem belsőpiaci dimenziójának növelését, a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés területén az adatvédelem felülvizsgálatát, valamint a globalizáció könnyebb kezelését és a végrehajtás megerősítését. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli a Bizottság kezdeményezését. Meggyőződése továbbá, hogy a következő jogszabályjavaslatoknak vagy javaslatoknak hasonlóan ambiciózusnak kell lenniük, és növelniük kell az adatvédelmi eszközök hatékonyságát. Az európai adatvédelmi biztos támogatja a jelenlegi adatvédelmi szabályok megerősítésének gondolatát, valamint azt, hogy az új jogalkotási szövegbe kerüljön bele a rendőrségi és igazságügyi együttműködés területe (amellyel jelenleg a különálló 2008/977/IB kerethatározat foglalkozik). Az új jogi keretre vonatkozó javaslatra várhatóan 2011 során kerül sor. Az adatvédelemmel kapcsolatos új jogi keret az európai adatvédelmi biztos egyik legfontosabb prioritása 2011-ben.

b. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség továbbfejlesztése

2009 decemberében elfogadták a stockholmi programot. Ez a program a hágai program folytatása, és meghatározza a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térség fejlesztésének prioritásait. Kiemeli a személyes adatok védelmének szükségességét a globális társadalomban, amelyet gyors technológiai változás és határok nélküli információcsere jellemez.

A program emellett azt is hangsúlyozza, hogy Európa biztonsága érdekében szükség van adatcserére, és előterjeszti egy belső biztonsági stratégia kidolgozását. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fejlesztése során az európai jogalkotónak folyamatosan fenn kell tartania a megfelelő egyensúlyt egyrészt a polgárok biztonsága és szabad mozgása, másrészt a magánéletük és személyes adataik védelme között. A fent említett, információcseréről szóló közlemények azt bizonyítják, hogy a Bizottság komolyan veszi ezt a feladatot.

Magától értetődő, hogy a stockholmi cselekvési tervben és a különböző kommunikációkban e témával kapcsolatban meghirdetett valamennyi lépést az európai adatvédelmi biztos kiemelt figyelemmel fogja követni. Az európai adatvédelmi biztos külön meg szeretné említeni a be- és kiléptető rendszer felállítását és a regisztrált utasprogramot, az utas-nyilvántartási adatállomány (PNR) bűnüldözési célú felhasználásáról szóló tervezett irányelvet, az európai TFTP bevezetését, az EUROSUR létrehozását, az EU-ESTA lehetőségét, valamint a biztonsági testszkennerek repülőtereken történő használatát. Az összes kezdeményezés jelentős adatvédelmi szempontból. Az európai adatvédelmi biztos szintén kiemelt figyelemmel kíséri a harmadik országokkal kötendő, az adatvédelmi megállapodások tárgyalásait. Végül, de nem utolsónak pedig az európai adatvédelmi biztos aktívan részt fog venni adatmegőrzésről szóló irányelv felülvizsgálatában, és megvizsgálja, hogy egy ilyen irányelv szükségességét és egy ilyen intézkedés arányossága megalapozott-e.

c. Technológiai fejlesztések: az európai digitális menetrend

2010 májusában a Bizottság közzétette az a digitális európai menetrendről szóló közleményét. A digitális menetrend prioritásokat határoz meg a nagy sebességű internet bővítésének felgyorsítására és a digitális technológiák háztartások és vállalkozások

körében történő kiaknázására vonatkozóan. A digitális menetrenddel kapcsolatosan bejelentett kezdeményezések nagy része adatvédelmi szempontból is jelentős lehet, mint például az elektronikus személyazonosság (eID) és hitelesítés keretrendszere, valamint közszférából származó információk további felhasználásáról szóló irányelv felülvizsgálata. Az európai adatvédelmi biztos emellett továbbra is figyelemmel fogja kísérni az új technológiák tervezett bevezetésére irányuló javaslatokat olyan területeken, mint a közúti közlekedés (az e-mobilitási csomag) és az energia (intelligens hálózatok alkalmazása). Ezen kívül, az európai adatvédelmi biztos meg fogja vizsgálni a magánélet védelméről és a bizalomról a digitális Európában című közleményt, illetve a rádió- és távközlési berendezésekről szóló irányelv felülvizsgálatát. Ezeknek a tanácskozásoknak még nagyobb jelentőségük lesz a Bíróság Bavarian Lager⁷ ügyre vonatkozó ítéletének meghozatala után.

d. Egyéb területek

Általános szabályként az európai adatvédelmi biztos éberrel fogja figyelni az összes olyan kezdeményezést, amely az adatvédelemre jelentős hatást gyakorolhat. 2011-ben különösen a közlekedés területére vonatkozó új kezdeményezéseket fogja vizsgálni, többek között testszkennerekre vonatkozókat. Az adatvédelmi biztos szintén összpontosítani fog a nagyléptékű adatcserékre, amelyekre az belső piaci információs rendszer (IMI), a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer, illetve az e-igazságszolgáltatási projekt keretein belül kerülhet sor. Folyamatosan hozzá fog járulni az átláthatóságról szóló új rendelettel kapcsolatos tanácskozásokhoz, ami az adatvédelmet illeti.

III. Az európai adatvédelmi biztos 2011. évre vonatkozó prioritásai

Az európai adatvédelmi biztos – mint az uniós jogszabályokkal és kapcsolódó dokumentumokkal foglalkozó tanácsadó – politikája változatlan marad. Munkája eredményének következetessége döntő fontosságú, így az európai adatvédelmi biztos mindent megtesz azért, hogy az adatvédelem és egyéb (köz)érdekek között megteremtse a megfelelő egyensúlyt. A korábbi évekhez hasonlóan az európai adatvédelmi biztos igyekszik minden olyan jogalkotási javaslatról véleményt megfogalmazni, amelynek jelentős hatása van az adatvédelemre. Az európai adatvédelmi biztos nem jogalkotási intézkedéseket is megvizsgálhat, amennyiben azok alapvető adatvédelmi kérdéseket vetnek fel. A következő nem teljes felsorolást tartalmazó lista azokat a fő témaköröket veszi számba, amelyekre az európai adatvédelmi valószínűleg 2011-ben összpontosítani fog:

- a. Az adatvédelem új jogi kerete felé
 - Az uniós adatvédelmi keretrendszer felülvizsgálata
 - Az uniós szinten alkalmazandó adatvédelmi szabályok felülvizsgálata
 - A folyamatban lévő munka befejezése a következő fő területeken: az „elszámoltathatóság” és a „beleegyezés” elvének, valamint az alkalmazandó jog és joghatóság kérdésének tisztázása (a nemzeti adatvédelmi hatóságokkal együtt, a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport keretén belül).
- b. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség továbbfejlesztése
 - Uniós utas-nyilvántartási adatállomány (EU-PNR)
 - EU-TFPT

⁷ Lager C-28/08. sz. Európai Bizottság kontra Bavarian Lager ügy, még nem tették közzé az EBHT-ben.

- Az adatmegőrzésről szóló irányelv felülvizsgálata
 - Határigazgatás és a be- és kiléptető rendszer
 - A regisztráltutas-program (RTP)
 - Az EU-ESTA
 - EUROSUR
 - Terrorizmus és pénzeszközök befagyasztása
 - Harmadik országokkal az adtvédelemről kötendő megállapodásokra irányuló tárgyalások
- c. Technológiai fejlesztések: a digitális menetrend
- Közlemény a magánélet védelméről és a bizalomról a digitális Európában
 - Az e-mobilitási csomag
 - Az intelligens hálózatokra vonatkozó szabályozási keretrendszer
 - A közszféra információinak további felhasználásáról szóló irányelv felülvizsgálata
 - A rádió- és távközlési berendezésekről szóló irányelv felülvizsgálata
- d. Egyéb témakörök:
- Közlekedési kezdeményezések (beleértve a testszkennereket is)
 - Vámügyi együttműködés
 - E-Igazságszolgáltatás, IMI és CPCS
 - Az átláthatósági rendelet felülvizsgálata

Brüsszel, 2010. december